

Αναφορά του Πανεπιστημίου Κρήτης
(πεπραγμένα της Επιτροπής Ισότητας των Φύλων)

για την αξιολόγηση της χώρας από τη Grevio αναφορικά με τις δράσεις ενάντια
στη βία κατά των γυναικών και την ενδοοικογενειακή βία.

Απάντηση στο αριθ. πρωτ. 362/2-2-2023 έγγραφο του Γενικού Γραμματέα Ανώτατης
Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων

**A. Απάντηση στο ερώτημα σχετικά με τη σύσταση Επιτροπής Ισότητας των Φύλων
στο Π.Κ.**

Η Επιτροπή Ισότητας των Φύλων (Ε.Ι.Φ.) του Πανεπιστημίου Κρήτης (Π.Κ.) συγκροτήθηκε στην 434η/18-06-2020 τακτική συνεδρίαση της Συγκλήτου. Η απόφαση της Συγκλήτου τροποποιήθηκε, αναφορικά με την Γραμματειακή υποστήριξη της Επιτροπής, στην 442η/24-09-2020 έκτακτη συνεδρίασή της και στην 472η/18-11-2021 τακτική συνεδρίασή της. Ανασυγκροτήθηκε δε στην 473η/13-12-2021 έκτακτη συνεδρίαση της Συγκλήτου καθώς και στην 335^η/18-10-2022 τακτική συνεδρία του Πρυτανικού Συμβουλίου (λειτουργούντος ως Συμβουλίου Διοίκησης).

Η Ε.Ι.Φ. αποτελεί συμβουλευτικό όργανο της Συγκλήτου και των Διοικήσεων των Σχολών και των Τμημάτων του Π.Κ. για την προώθηση της ισότητας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής, σύμφωνα με το άρθρο 33 του Ν. 4589/2019, όπως έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 218 του Ν.4957/2022. Οι αρμοδιότητες της Ε.Ι.Φ. στο πλαίσιο της παραπάνω νομοθεσίας, το έργο και ο τρόπος λειτουργίας της καταγράφονται αναλυτικά στον [εσωτερικό της κανονισμό](#).

B. Απαντήσεις στο ερωτηματολόγιο που απεστάλη:

Ερώτηση: (α) *“teaching about all the elements listed in Article 14 of the Istanbul Convention (the principles of equality between women and men, non-stereotyped gender roles, mutual respect and non-violent conflict resolution in interpersonal relationships in non-formal education, as well as in sports, cultural and leisure activities) has been incorporated into curricula at some level of formal education (from pre-primary to higher education), and relevant teaching material and resources, adapted to the evolving capacity of learners, have been developed for this purpose and used by teachers?”*

Απάντηση

Κατά τα ακαδημαϊκά έτη 2018-2021 στο Πανεπιστήμιο Κρήτης έχουν διδαχθεί

- [Δεκαοκτώ \(18\) Προπτυχιακά και Τέσσερα \(4\) Μεταπτυχιακά μαθήματα](#) που έχουν ως κύριο άξονα το φύλο και τις έμφυλες σχέσεις και ιεραρχίες
- Είκοσι πέντε (25) Προπτυχιακά και έντεκα (11) Μεταπτυχιακά μαθήματα που εμπεριέχουν ενότητες ή εκτενείς αναφορές στο φύλο, τις έμφυλες σχέσεις και ιεραρχίες.
- Κατά το τρέχον ακαδημαϊκό έτος προσφέρονται [έξι \(6\) Προπτυχιακά μαθήματα](#) με άξονα το φύλο και τις έμφυλες σχέσεις και ιεραρχίες (ο αριθμός των μεταπτυχιακών μαθημάτων δεν έχει συγκεντρωθεί)

- Ο αριθμός μαθημάτων (προπτυχιακών και μεταπτυχιακών) για το τρέχον ακαδημαϊκό έτος με αναφορές στο φύλο, τις έμφυλες σχέσεις και ιεραρχίες δεν έχει ακόμα συγκεντρωθεί.

Ανά ακαδημαϊκό έτος υπάρχουν μεταβολές στον αριθμό και την εξειδίκευση των μαθημάτων, με βάση την αρχή της ανανέωσης των διδασκόμενων αντικειμένων.

Τα μαθήματα αυτά προσφέρονται από τη Σχολή Κοινωνικών Επιστημών (Τμήματα Κοινωνιολογίας, Πολιτικής Επιστήμης, Ψυχολογίας) τη Φιλοσοφική Σχολή (Τμήματα Ιστορίας και Αρχαιολογίας, Φιλολογίας, Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών) και την Παιδαγωγική Σχολή (Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης και Τμήμα Προσχολικής Αγωγής). Μπορούν όμως να εγγραφούν σε αυτά φοιτητές και φοιτήτριες όλων των Τμημάτων του ΠΚ, δηλώνοντας τα ως μαθήματα επιλογής.

Για την ενημέρωση και ενίσχυση των φοιτητών/τριών ώστε να επιλέγουν τα μαθήματα αυτά οι κατάλογοι των μαθημάτων αυτών αναρτώνται χωριστά στην ιστοσελίδα της Ε.Ι.Φ (www.eif.uoc.gr) και στις ιστοσελίδες όλων των Τμημάτων του Π.Κ.

Ερώτηση (b) *“Are the courses that cover these issues mandatory or elective? Are teachers trained to address these issues? Is there any evaluation/monitoring of how many students are taught?”*

Απάντηση

Ο μεγαλύτερος αριθμός των μαθημάτων αυτών είναι υποχρεωτικά επιλεγόμενα.

Το Διδακτικό προσωπικό είτε έχει γνωστικό αντικείμενο σχετικό με τα εν λόγω θέματα ή έχει ερευνητικό ενδιαφέρον και διδακτική εμπειρία στη μελέτη του φύλου και των έμφυλων σχέσεων, ιεραρχιών και της έμφυλης βίας. Το επιστημονικό πεδίο και η ερευνητική ενασχόληση των μελών του Διδακτικού προσωπικού είναι διαθέσιμα μέσω της [κεντρικής ιστοσελίδας](#) του Ιδρύματος.

Ο αριθμός των φοιτητριών και φοιτητών που παρακολουθούν τα μαθήματα κυμαίνεται ανάλογα και το ευρύτερο επιστημονικό πεδίο στο οποίο αυτά εντάσσονται και το είδος του μαθήματος (παράδοση ή σεμινάρια). Ο αριθμός αυτός καταγράφεται στο ηλεκτρονικό φοιτητολόγιο του Π.Κ. και επομένως υπάρχει η δυνατότητα παρακολούθησης των αριθμών εγγραφών που αξιοποιηθούν στην φάση της αξιολόγησης του Σχεδίου δράσης για την Ισότητα των Φύλων του ΠΚ (ΣΔΙΦ, ΠΚ) . Γενικά όμως στις παραδόσεις οι αριθμοί είναι υψηλοί: Ενδεικτικά, στο μάθημα «Κοινωνιολογία των φύλων» εγγράφηκαν 293 φοιτητές και φοιτήτριες στο Χειμερινό εξάμηνο 2022-2023.

Ερώτηση (c) *Teaching on the different forms of gender-based violence against women and girls is done in a manner avoiding stigmatisation of specific communities/religious groups etc;*

Απάντηση

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης επιδιώκει αφενός ενημέρωση και ευαισθητοποίηση του διδακτικού προσωπικού για τις ιδιαίτερες κατηγορίες/ομάδες διδασκόμενων που υπάρχουν και στο ΠΚ ώστε να λαμβάνεται υπόψη στη διδακτική διαδικασία (π.χ. [Ημερίδα για τον ποινικό εγκλεισμό και την εκπαίδευση](#) (Δεκέμβριος 2022)

Γενικότερα, το Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης του Π.Κ. (<https://tott.uoc.gr/> στους στόχους του για τη συμπεριληπτική διδασκαλία συμπεριλαμβάνει την παράμετρο αποφυγής του στιγματισμού των κάθε είδους ευάλωτων ομάδων. Υλικό αναρτάται στην ιστοσελίδα του Κέντρου.

Ερώτηση (d) *No teaching material in public and private Universities conveys stereotyped narratives regarding the roles or negative stereotypes of women and men (i.e. has a review of teaching material/university books been carried out to this extent?)*

Απάντηση

Ερώτηση (e) *“Are any policies in place in the state-run education establishments to identify and refer victims of violence against women?”*

Απάντηση

- Στο Π.Κ. λειτουργεί [πλατφόρμα](#) κατάθεσης αναφορών – καταγγελιών για περιστατικά αρνητικής διάκρισης (λόγω φύλου, ταυτότητας φύλου, σεξουαλικού προσανατολισμού, εθνικότητας, θρησκευματος, κοινωνικής προέλευσης), σεξουαλικής παρενόχλησης, έμφυλης βίας και εξουσιαστικής βίας. Αναφορές μπορούν να καταθέσουν επώνυμα όλα τα μέλη της κοινότητας (φοιτητές και φοιτήτριες, διδακτικό προσωπικό, εργαστηριακό προσωπικό, διοικητικό προσωπικό) για περιστατικά που είτε βίωσαν τα ίδια ή παρατήρησαν εντός του περιβάλλοντος του Π.Κ. Τα μέλη έχουν πρόσβαση στην πλατφόρμα μέσω της ιστοσελίδας της Ε.Ι.Φ. η οποία έχει και την ευθύνη παρακολούθησής της.

Τις αναφορές διαχειρίζεται αρμόδια Ομάδα της Επιτροπής η οποία αξιολογεί το περιστατικό και διαμεσολαβεί στη δρομολόγησή του προς τα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος, σε πλαίσιο απόλυτης εχεμύθειας.

- Επιπλέον η Ε.Ι.Φ. έχει θεσπίσει [Κώδικα Δεοντολογίας για την Ισότητα των Φύλων στην Έρευνα](#) (ΦΕΚ 6455/31-12-2021) που αποτελεί παράρτημα του Οδηγού χρηματοδότησης και διαχείρισης του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας του Πανεπιστημίου Κρήτης. Στο κώδικα προβλέπονται οι διαδικασίες αναφορών σε για περιστατικά έμφυλης βίας και παρενοχλήσεων στους χώρους έρευνας (ερευνητικά εργαστήρια) ή στο πλαίσιο των ερευνητικών ομάδων. Σύμφωνα με τον Κώδικα λοιπόν, (άρθρο 3 παρ. γ) οι επιστημονικά υπεύθυνοι/υπεύθυνες και οι διευθυντές/τριες των εργαστηρίων μεριμνούν ώστε περιστατικά παρενόχλησης, όταν αυτά διαπιστώνονται στην ερευνητική ομάδα ή στον χώρο του εργαστηρίου, να αναφέρονται στα αρμόδια όργανα, σύμφωνα με τις διαδικασίες που ισχύουν στο Πανεπιστήμιο Κρήτης. Οι ίδιοι/ίδιες δε ερευνητές και οι ερευνήτριες, όταν αντιμετωπίζουν ή παρατηρούν αρνητικά διακριτικές συμπεριφορές ή παρενοχλήσεις στο πλαίσιο της ερευνητικής ομάδας ή του εργαστηρίου στο οποίο ανήκουν, μπορούν να αναφέρονται στον/στην ΕΥ ή στην διευθύντρια/ντή του εργαστηρίου ή εναλλακτικά, και ειδικότερα στις περιπτώσεις που τα περιστατικά αυτά αφορούν στον/στην ΕΥ ή στον/στην διευθυντή/ντρια, στα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου (άρθρο 3, παρ. δ).

Στη Γραμματεία της ΕΙΦ Π.Κ. κρατείται, με όλες τις προβλέψεις εμπιστευτικότητας (που προβλέπονται στον Κανονισμό της ΕΙΦ) αρχείο αναφορών, και της παρακολούθησης των διαδικασιών που ακολουθούν.

Ερώτηση (f) *Do teachers receive specific training on issues connected to gender equality, gender stereotypes and gender-based violence, which also addresses their duties and responsibilities when faced with cases of violence against women and domestic violence? Both initial and in-house training?*

Απάντηση

Η πολιτική του Πανεπιστημίου Κρήτης είναι η ενημέρωση σε πρώτο επίπεδο για τα θέματα ισότητας, διακρίσεων και έμφυλης βίας ή βίας κατά του διαφορετικού «άλλου». Ενημερώνονται πιο ειδικά για τις μορφές βίας και διακρίσεων. Για το θέμα αυτό οργανώνεται κατ' έτος σειρά διαλέξεων, εργαστηρίων και σεμιναρίων (βλ.

Απάντηση στην ερώτηση (g))

Σε δεύτερο επίπεδο ενημερώνονται για τις διαδικασίες που έχουν θεσπιστεί στο Πανεπιστήμιο Κρήτης για την αντιμετώπιση σχετικών περιστατικών ώστε να γνωρίζουν τις δικές τους αρμοδιότητες (ανάλογα με τη θέση τους) και να μπορούν να καθοδηγούν τους φοιτητές και φοιτήτριες (βλ. Απάντηση στην ερώτηση (e))

Ερώτηση (g) *“Are there initiatives or campaigns to raise awareness on violence against women in non-formal education settings?”*

Απάντηση

Το Πανεπιστήμιο Κρήτης, με σκοπό την [ενημέρωση](#) και ευαισθητοποίηση της πανεπιστημιακής κοινότητας -και όχι μόνο- απέναντι στη βία κατά των γυναικών, οργανώνει και υλοποιεί με πρωτοβουλία της Ε.Ι.Φ. του Ιδρύματος, αλλά και άλλων του δομών σημαντικό εύρος δράσεων για την *εξάλειψη της έμφυλης βίας*. Πιο συγκεκριμένα:

➤ **A. Παραγωγή υλικού ενημερωτικού (σε ψηφιακή και έντυπη μορφή)**

- ✓ Έχουν συνταχθεί και αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της ΕΙΦ ενημερωτικά σύντομα κείμενα με τους [ορισμούς για τη βία και τις παρενοχλήσεις](#) αλλά και το [νομοθετικό πλαίσιο](#) που αφορά στην έμφυλη βία και τις παρενοχλήσεις.
- ✓ Έχει συνταχθεί για ενημέρωση ιδιαίτερα των φοιτητριών και των φοιτητών [Οδηγός Αντιμετώπισης της Σεξουαλικής Παρενόχλησης στο Πανεπιστήμιο](#), στην ελληνική γλώσσα και στην αγγλική γλώσσα για τους ξένους φοιτητές και τις ξένες φοιτήτριες. Ο οδηγός βρίσκεται σε ψηφιακή μορφή αναρτημένος σε όλα τα Τμήματα και τις υπηρεσίες του Π.Κ. και διανέμεται περιοδικά σε έντυπη μορφή στα μέλη της κοινότητας.
- ✓ Οι φοιτητές και φοιτήτριες Erasmus, παραλαμβάνουν τον Οδηγό από το Γραφείο Διεθνών Σχέσεων του ΠΚ
- ✓ Για τον ίδιο λόγο (ενημέρωση και ευαισθητοποίηση) διακινεί ενημερωτικές [αφίσες](#) στις δύο πανεπιστημιούπολεις τις οποίες ανανεώνει περιοδικά.

➤ **B. Οργάνωση σε ετήσια βάση σεμιναρίων και ομιλιών και ημερίδων**

Ενδεικτικά για το έτος 2020:

- Στον κύκλο Σεμιναρίων Νέων Ερευνητών/τριών «Brownbag Seminar» του ΚΕΜΕ-Π.Κ. (Παρουσιάσεις ερευνητικών εργασιών)
 - ✓ Παρουσίαση με θέμα «Προασπίζοντας το ανθρώπινο δικαίωμα των γυναικών σε μια ζωή χωρίς βία: η ολιστική προσέγγιση της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης» (Χριστίνα Τσακιστράκη, μεταδιδακτορική ερευνήτρια

του Τμήματος Κοινωνιολογίας του Πανεπιστημίου Κρήτης, 23 Νοεμβρίου 2020)

➤ Ημερίδες

- ✓ Ημερίδα (διαδικτυακή) του Συλλόγου Φοιτητών Τμήματος Κοινωνιολογίας με θέμα «Έμφυλη Βία, Εμφανίσεις και Τρόποι Καταπολέμησης».

Ενδεικτικά για το έτος 2021:

- ✓ Ομιλία/συζήτηση: «Εν οίκω και εν δήμω: Διαστάσεις έμφυλης και ενδο-οικογενειακής βίας» που έγινε στο πλαίσιο του κύκλου ομιλιών για το ευρύ κοινό *Το Πανεπιστήμιο στην Κοινωνία* που διοργανώνει η Σχολή Κοινωνικών Επιστημών και τα Ερευνητικά Εργαστήριά της στο Κέντρο Ερευνών και Μελετών (ΚΕΜΕ) του Πανεπιστημίου Κρήτης σε συνεργασία με την Περιφερειακή Ενότητα Ρεθύμνου και το Δήμο Ρεθύμνης
- ✓ [«Συζητάμε για την βία κατά των γυναικών»](#) Συνδιοργάνωση Ε.Ι.Φ. με το Κέντρο Μελετών για το Κοινωνικό Φύλο – Εργαστήριο Φύλου
- ✓ Διαδικτυακή Προβολή ταινίας [«Τα χελιδόνια της Καμπούλ»](#) των Zabou Breitman & Elea Gobbe – Mevellee, Συνδιοργάνωση: Εργαστήριο Φιλοσοφικής Έρευνας & Μετάφρασης Τμήμα Φ.Κ.Σ με την Ε.Ι.Φ. του Π.Κ.

Ενδεικτικά για το έτος 2022

- ✓ Ημερίδα : [Η Βία μέσα μας: Αδιόρατες αναπαραστάσεις και επιτελέσεις έμφυλων διακρίσεων και έμφυλης βίας στη ζωή μας](#) (Δεκέμβριος 2022)
- ✓ Έχει συντάξει Οδηγό για τη Χρήση Μη Σεξιστικής Γλώσσας σε αναλυτική και σε συνοπτική μορφή για χρήση όλων των μελών της κοινότητας.

Γ. Επιπρόσθετα, το Πανεπιστήμιο Κρήτης έχει οργανώσει σειρά εκδηλώσεων και εκπαιδευτικών (μακράς διάρκειας) σεμιναρίων για ποικίλα θέματα που συνδέονται με όψεις των έμφυλων ανισοτήτων, οι οποίες παγιώνουν αντιλήψεις και πρακτικές αρνητικής διάκρισης που συνιστούν το «θεωρητικό υπόβαθρο» και τις εκδηλώσεις βίας κατά των γυναικών.

Ενδεικτικά παρατίθενται οι σύνδεσμοι για τέτοιες εκδηλώσεις.

- [Η Ισότητα των Φύλων στο Πανεπιστήμιο Κρήτης 2022](#)

- [2μηνιαίο Workshop για την εκπαίδευση και άσκηση στη σύνταξη ερευνητικών προτάσεων και τη δημιουργία δικτύου συνεργασιών για τις νέες ερευνήτριες 2022](#)

- [Ημερίδα για την Ισότητα των Φύλων στην Έρευνα και την Καινοτομία 2022](#)

- [Ημερίδα: Sustainability, care, and gender equality 2022](#)

- [Ημερίδα: Including Early Modern Women and Feminist Philosophers in the Undergraduate Philosophy Curriculum 2022](#)

- [2μηνιαίο Σεμινάριο για τη χρήση Μη Σεξιστικής Γλώσσας 2022](#)

- [Σεμινάρια και εκδηλώσεις για τις Διακρίσεις Οκτ-Δεκ 2022](#)

Η Πρόεδρος της Ε.Ι.Φ.

Αικατερίνη Δαλακούρα

Αναπληρώτρια Καθηγήτρια